

Analiza impactului
în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului
cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative
(facilitarea activității microîntreprinderilor)

Titlul analizei impactului	Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (<i>facilitarea activității microîntreprinderilor</i>).
Data:	2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei
Subdiviziunea:	Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Secția politici de dezvoltare a IMM și comerț
Persoana responsabilă și datele de contact:	Silviu Neghină, șef adjunct Direcție dezvoltarea mediului de afaceri, șef Secție politici de dezvoltare a IMM și comerț, tel. 022 250-633, e-mail: silviu.neghina@me.gov.md. Victor Ciobanu, consultant principal, Secția politici de dezvoltare a IMM și comerț, tel. 022 250-646, e-mail: victor.ciobanu@me.gov.md.

Compartimentele Analizei Impactului

1. DEFINIREA PROBLEMEI

a) *Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate*

Problema fundamentală examinată în cadrul analizei de impact rezidă: în costuri înalte pentru întreprinzătorii micro la inițierea și desfășurarea afacerilor din cauza impunerii prin reglementare a sarcinilor administrative și costurilor de conformare mari și nejustificate în raport cu alte întreprinderi precum și în calitatea joasă a reglementărilor și lacunelor în eficiența și eficacitatea autorităților publice ce cauzează prejudicii/cheltuieli nejustificate ce diminuează competitivitatea și productivitatea agenților economici mici.

b) *Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate*

Conform datelor Biroului National de Statistica (statistica.gov.md) în anul 2020 numărul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) a constituit 57,2 mii întreprinderi și reprezintă circa 98,6% din numărul total de întreprinderi, dintre care aproximativ 85,4% (49,6 mii) sunt microîntreprinderi. Numărul de salariați în medie pe o întreprindere în anul 2020 a constituit sub 6 persoane.

Sectorul micro companii generează circa 20% din locurile de muncă și aproape 11% din volumul veniturilor din vânzări ai întreprinderilor din RM.

<i>Indicatorii principali privind activitatea întreprinderilor mici și mijlocii în anul 2020</i>							
	Numărul de unități		Numărul de personal		Veniturile din vânzări		Profit (+), pierdere (-) până la impozitare
	mii unități	Pondere în total întreprinderi, %	mii persoane	Pondere în total întreprinderi, %	mil. lei	Pondere în total întreprinderi, %	mil. lei
Total întreprinderi mici și mijlocii	57,2	98,6	316,8	60,1	150.112,1	39,3	9.050,9
din care:							
întreprinderi mijlocii	1,4	2,3	99,4	18,9	48.304,7	12,7	2.830,7
întreprinderi mici	6,3	10,9	114,0	21,6	61.124,6	16,0	3.761,5
întreprinderi micro	49,6	85,4	103,5	19,6	40.682,8	10,7	2.458,7

Cu referire la genul de activitate, cel mai activ companiile micro se implică în comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor (18,3%), după care urmează activități profesionale, științifice și tehnice (4,8%), Industria prelucrătoare (3,8) și Agricultură, silvicultură și pescuit (3,7%). Conform datelor Biroului National de Statistica (statistica.gov.md) pe parcursul anului 2020 au fost create 5 mii întreprinderi și lichidate 10,5 mii întreprinderi.

<i>Numărul IMM în 2020 pe genuri principale de activitate</i>				
Activitati economice	IMM - total	mii unități		
		din care:	întreprinderi mijlocii	întreprinderi mici
				întreprinderi micro
Total IMM	57,2	1,4	6,3	49,6
Agricultură, silvicultură și pescuit	4,7	0,2	0,8	3,7
Industria prelucrătoare	4,8	0,2	0,8	3,8
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0,1	0,0	0,0	0,1
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0,5	0,0	0,1	0,4
Construcții	3,4	0,1	0,5	2,8
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	20,5	0,4	1,8	18,3
Transport și depozitare	3,1	0,1	0,6	2,5
Activități de cazare și alimentație publică	2,1	0,0	0,3	1,8
Informații și comunicații	2,5	0,0	0,3	2,2
Tranzacții imobiliare	3,8	0,0	0,3	3,5
Activități profesionale, științifice și tehnice	5,0	0,0	0,2	4,8
Alte activități	6,8	0,3	0,7	5,8

Ponderea întreprinderilor active constituie 72,2%. (întreprindere activă este cea care a înregistrat cifra de afaceri sau a avut salariați pe parcursul perioadei de referință). Totodată, rata de lichidare a întreprinderilor a constituit 28,7%, ceea ce reprezintă numărul de întreprinderi desființate (lichidate) raportat la numărul de întreprinderi active, în anul 2020. Din numărul de întreprinderi noi create în anul 2019, în anul 2020 au fost active 45,9%. În primul an de existență supraviețuiesc doar 45,9% din numărul de întreprinderi nou create, iar după doi ani - doar 44,3%

<i>Numărul de personal al IMM în anul 2020 pe genuri principale de activitate</i>				
Activitati economice	IMM - total	mii persoane		
		din care:		
		întreprinderi mijlocii	întreprinderi mici	întreprinderi micro
Total IMM	316,8	99,4	114,0	103,5
Agricultura, silvicultura și pescuit	36,9	13,6	15,0	8,3
Industria prelucrătoare	45,4	20,2	16,3	8,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0,5	0,1	0,2	0,1
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	5,9	3,5	1,7	1,1
Construcții	22,1	6,0	9,4	6,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	79,3	13,9	27,2	38,2
Transport și depozitare	22,9	5,8	10,3	6,9
Activități de cazare și alimentație publică	12,2	2,6	5,4	4,2
Informații și comunicații	13,4	4,1	5,3	4,0
Tranzacții imobiliare	13,1	2,0	4,9	6,2
Activități profesionale, științifice și tehnice	12,8	1,9	3,6	7,3
Alte activități	52,5	26,2	14,7	11,6

În ultimii 5 ani acest sector a crescut cu circa 10% (în 2014 au fost înregistrate 74,5% din totalul IMM). De menționat că și la nivel mondial, firmele micro constituie cea mai mare parte a IMM, și în medie, acest segment constituie 80 % în țările în curs de dezvoltare și 87 în țările dezvoltate. Dominarea întreprinderilor de dimensiuni micro indică asupra necesității susținerii acestora prin diverse instrumente și programe de stat.

În UE ca și în RM întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) joacă un rol esențial în modelarea economiei reprezentând 99 % din numărul total de întreprinderi, 92 % dintre acestea fiind microîntreprinderi. Întreprinderile mici și mijlocii asigură peste două treimi din locurile de muncă din sectorul privat și au un rol-cheie în creșterea economică. De asemenea, au o importanță crucială pentru economia europeană ca angajatori și surse de inovare. Comisia Europeană sprijină dezvoltarea acestor întreprinderi, în special prin „Small Business Act” și principiul său „a gândi mai întâi la scară mică” și prin facilitarea, printre altele, a accesului la fondurile UE. Agenda pentru o reglementare inteligentă a Comisiei vizează de

asemenea, acordarea de ajutor întreprinderilor mici ***prin reducerea la minimum a sarcinii impuse acestora de legislația considerată necesară la nivelul UE***¹.

Parlamentul European în Rezoluția sa din 16 decembrie 2020 referitoare la o nouă strategie pentru IMM-urile² recunoaște că excesul de sarcini administrative și reglementări afectează capacitatea IMM-urilor de a prospera, deoarece acestea nu dispun de resursele necesare pentru a face față cerințelor birocratice complexe și menționează că este necesar să se îmbunătățească și să se simplifice reglementările și să adopte o foaie de parcurs cu obiective și indicatori concreți și obligatorii, ca o condiție prealabilă importantă pentru capacitatea economiei de a se redresa și a inova și pentru a proteja competitivitatea întreprinderilor din UE; constată că mai multe state membre au stabilit obiective cantitative de reducere a sarcinii administrative de până la 30 % și invită Comisia să stabilească obiective cantitative și calitative ambițioase și obligatorii la nivelul UE pentru reducerea sarcinilor administrative, cât mai curând posibil după efectuarea unei evaluări a impactului și, în orice caz, nu mai târziu de iunie 2021 și înainte de comunicarea Comisiei. La fel, constată că această foaie de parcurs ar trebui să identifice domeniile în care sarcinile administrative și reglementările pentru IMM-uri ar trebui reduse substanțial pentru a diminua costurile de asigurare a conformității, inclusiv birocrăția, și să sprijine statele membre pentru a-și reduce rapid numărul de norme, garantând totodată drepturile lucrătorilor, standardele sociale și de sănătate și protecția mediului; subliniază că, pentru a monitoriza eficiența reducerii birocrăției, este important ca aceste măsuri să fie evaluate și *ex post*, luând în considerare perspectiva IMM-urilor și fără a aduce atingere drepturilor lucrătorilor.

Astfel, avînd la bază și experiența UE pentru a facilita dezvoltarea sectorului micro, se impune reducerea sarcinilor administrative, percepute de întreprinderile micro drept birocrăție excesivă.

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor micro, suplimentar la informația acumulată au fost organizate interviuri cu angajații companiilor, responsabili pentru formalități legate de aplicarea legislației fiscale și codului muncii și alte acte normative. Totodată, în octombrie 2020 a fost organizat un sondaj online, la care au răspuns circa 90 de reprezentanți ai companiilor. Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației fiscale și muncii care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani.

Urmare acestor consultări cu mediul de afaceri și urmare analizei cadrului legal național ce țin de proceduri administrative, denotă că acesta nu prevede o abordare specială pentru microîntreprinderi, nu include norme preferențiale pentru această categorie. În aceste condiții, microîntreprinderile sunt supuse aceluiași sarcini administrative cum și companiile mijlocii și mari.

Cu toate acestea, dimensiunea mică a acestor companii le face foarte sensibile și afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane și alte care desfășoară preponderent activități de natură administrativă. De asemenea, resurse limitate nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri. Angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de hârtii pe care trebuie să le completeze pentru angajații sau de rapoarte ce trebuie prezentate instituțiilor

¹ RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN. Reducerea la minimum a sarcinii normative impuse IMM-urilor Adaptarea reglementărilor UE la necesitățile microîntreprinderilor. Bruxelles, 23.11.2011

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0359_RO.html#def_1_16

de stat. În raport cu dimensiunea companiilor micro, costurile unor proceduri și cerințe sunt excesive și uneori inadecvate. Situația se agravează și datorită dificultăților apărute urmare a situației pandemice COVID-19.

Principalele constrângeri și probleme, inclusiv și propuneri de îmbunătățire a reglementărilor ce va reduce povară administrativă asupra microîntreprinderilor au fost următoarele: calitatea joasă a reglementărilor și impunerea unor sarcini administrative nejustificate și care necesită unui tratament favorabil/privilegiat pentru microîntreprinderi, îmbunătățirea accesului la informație, susținerea digitalizării serviciilor precum și eliminarea constrângerilor și îmbunătățirea legislației în următoarele domenii: business de familie; rapoarte statistice, legislația muncii, administrare fiscală ș.a. care impun costuri administrative.

Prin costuri administrative se înțelege activități necesare pentru obținerea, păstrarea sau prezentarea informației privind fiecare cerință referitoare la date. Prin costuri de conformare se înțeleg costurile de conformare la obligațiile ce apar din reglementări. Acestea sunt costuri legate de cerințele specifice (cerințe tehnice, norme, standarde) privind starea activelor (clădiri, echipamente), procesul de producție, comportamentul persoanelor etc.

Analiza barierelor a fost axată preponderent asupra procedurilor de conformare la reglementările din domeniul legislației muncii și fiscale. Cu toate acestea a fost abordat și alte aspecte semnalate de mediul de afaceri drept proceduri inutile și abuzive.

Deci constatăm că **Problema cea mai mare este că microîntreprinderile dispun de resurse limitate pentru a respecta obligații împovărătoare, iar cadrul normativ actual nu prevede o abordare specială pentru acest segment.** În lipsa reglementărilor speciale pentru micro companii, acestora li se aplică normele care se aplică întreprinderilor medii și mari. Astfel, procedurile respective le impun sarcini administrative care sunt disproporționate față de dimensiunea celor micro și drept urmare, sunt mai costisitoare în raport cu alte IMM.

Distribuția disproporționată a costurilor de reglementare este cauzată de mai multe motive. În primul rând, o mare parte a reglementării are drept rezultat costuri fixe sau care nu se modifică prea mult în funcție de mărimea unei întreprinderi. Completarea unui formular necesită o anumită perioadă de timp și nu contează dacă o întreprindere mai mare trebuie să completeze cifre mai mari decât o întreprindere mai mică. În al doilea rând, întreprinderile mai mari pot angaja specialiști pentru a face față mai eficient obligațiilor impuse prin reglementare. Pentru întreprinderile mai mari, investițiile în informatizarea și raționalizarea obligațiilor de reglementare vor fi adesea utile din cauza numărului mai mare de cazuri care trebuie tratate. Și acest lucru duce la o eficiență mai mare. În al treilea rând, în întreprinderile mici, antreprenorul însuși va fi adesea responsabil pentru a se ocupa de obligațiile impuse prin reglementare. Acest lucru înseamnă că cea mai valoroasă resursă a întreprinderii mici va fi ocupată cu sarcini care nu contribuie direct la succesul și venitul întreprinderii.

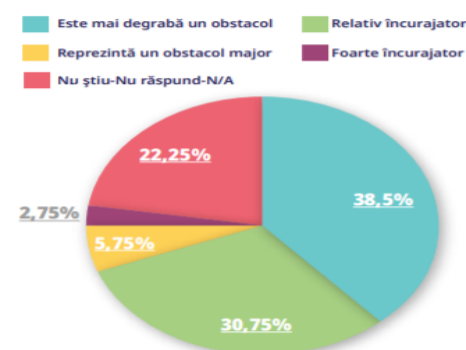
Unul din principalii factori în prezent care duce la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de calitatea reglementării activității de întreprinzător. Calitatea reglementărilor care afectează mediul de afaceri este efectuată potrivit Legii nr.100/2017 și de către Grupul de Lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare (SEIR). Analiza Impactului de Reglementare și Proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri se analizează prin prisma corespunderii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr.235/2006. Iar o problema care afectează calitatea reglementărilor ține de faptul că nu toate actele

normative cu impact asupra mediului de afaceri sunt expertizate cu AIR de către Grupul de Lucru. Astfel una din problemele în procesul de reglementare constă în faptul că autoritățile publice centrale (în special cu funcții de control), contrar atribuțiilor stabilite de lege, continuă să aprobe acte normative și să le impună, fie să aprobe acte normative în temeiul legii, dar care substanțial depășesc limitele stabilite de legiuitor.

Problema calității reglementării care vădit măresc costurile administrative ale IMM, și în special a microîntreprinderilor s-a adeverit și ca urmare a efectuării în 2019 a Evaluării Mediului Favorabil pentru Întreprinderi Durabile (ESEE) în cadrul căreia cu suportul ILO s-a petrecut un sondaj de percepție.³

În cadrul sondajului agenții economici fiind întrebați, în special, despre impactul cadrului juridic și de reglementare asupra microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii, 38,5% dintre respondenți au afirmat că “este mai curând un obstacol”, în timp ce 30,8% au considerat că acesta este “relativ încurajator”, 5,8% au constatat că reprezintă un “obstacol major”, iar 2,8% l-au calificat drept “foarte încurajator”. În ceea ce privește funcționarea și dezvoltarea întreprinderilor mari, 29,5% din respondenți au apreciat cadrul de reglementare drept “relativ încurajator”, 25% susținând că, “uneori, reprezintă un impediment”, câte 3% din respondenți considerând că “constituie un obstacol major” sau că este “foarte încurajator”.

FIGURA 37: Cât de încurajator este cadrul juridic și de reglementare al Republicii Moldova pentru funcționarea și dezvoltarea microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii?

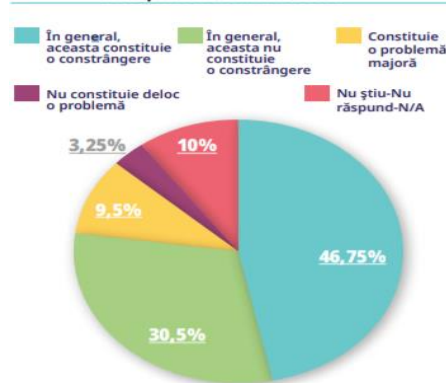
Sursa: Sondajul ESEE

³ Studiul “Mediu de afaceri favorabil pentru întreprinderi durabile în Republica Moldova” (https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_736671.pdf_

Respondenții sondajului EESE au fost întrebați dacă timpul acordat pentru a asigura respectarea reglementărilor legale reprezintă o problemă majoră pentru întreprinderile din Moldova.

Cea mai mare parte, 46,8% dintre respondenți, a declarat că timpul consumat pentru a asigura conformarea la reglementările legale reprezintă o “în general o constrângere” pentru întreprinderi, 30,5% au afirmat că, “în general, aceasta nu constituie o constrângere”, în timp ce 9,5% consideră că este o “problemă majoră”, iar 3.3% - că “nu constituie deloc o problemă” (Figura 38)

FIGURA 38: Reprezintă timpul acordat pentru a asigura respectarea reglementărilor legale o problemă majoră pentru întreprinderile din Moldova?

Sursa: Sondajul EESE

Astfel, în vederea neadmiterii legislației ce impune povară administrativă suplimentară în 2016 autorii Legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii au inclus principiile de bază care să au avut menirea să nu admită costuri administrative și anume «a gândi mai întâi la scară mică» și «numărul constant». Însă, fără mecanisme concrete de implementare, acestea rămân a fi doar declarative. Pentru a susține sectorul dat, autoritățile publice trebuie să scutească microîntreprinderile de anumite obligații a căror îndeplinire impune sarcini administrative excesive pentru acestea. Autoritățile cu regret nu sunt preocupate de analiza și identificarea modalităților de a simplifica și reduce costurile de conformare în beneficiul microîntreprinderilor.

Prin urmare, avînd la bază și experiența și practica UE se impune includerea unor principii de reglementare suplimentare în special pentru microîntreprinderi.

Principii noi de reglementare a activității microîntreprinderilor.

Principiul non-intervenției statului.

Pentru a susține și dezvolta sectorul micro autoritățile publice la elaborarea reglementărilor va trebui să țină cont în primul rând de situația specifică a întreprinderilor micro.

Instituțiile europene au consolidat aplicarea „Testului IMM”⁴, în special pentru microîntreprinderi propunînd o abordare mai radicală și în acest scop promovează încă un principiu conform căruia microîntreprinderile ar trebui să fie excluse din domeniul de aplicare a legislației propuse, cu excepția cazului în care se poate demonstra proporționalitatea includerii acestora. Pentru a consolida accentul pus pe aplicarea de scutiri și introducerea de legislație adaptată pentru microîntreprinderi și IMM-uri, Comisia a început să facă demersuri pentru a inversa sarcina probei. Din ianuarie 2012, elaborarea de către Comisie a tuturor propunerilor legislative viitoare se bazează pe premiza că în special microîntreprinderile ar trebui să fie excluse din domeniul de aplicare a legislației propuse, cu excepția cazului în care se poate demonstra proporționalitatea includerii acestora. În cazurile în care

⁴ Testul IMM-urilor analizează posibilele efecte ale propunerilor legislative asupra IMM-urilor. Evaluând costurile și beneficiile opțiunilor de politică, ajută la implementarea principiului „gândește la mic” și la îmbunătățirea mediului de afaceri (https://ec.europa.eu/growth/smes/sme-strategy/sme-test_en)

microîntreprinderile trebuie să fie incluse în domeniul de aplicare a propunerilor sale legislative din motive mai generale de politică publică, propunerile vor fi justificate prin introducerea unei dimensiuni specifice microentităților în „testul IMM” care face parte din mecanismul de evaluare a impactului. În aceste cazuri, se va încerca să se recurgă la soluții adecvate și la regimuri mai laxe. Întrucât argumentele și motivele pentru aplicarea unor regimuri mai laxe devin tot mai vizibile, ar trebui să fie, de asemenea, mai ușor să se urmărească poziția IMMurilor și a microîntreprinderilor pe întreg parcursul procesului decizional.⁵

Acest principiu, parțial este deja implementat în practică în cadrul procesului de creație legislativă prin intermediul elaborării de către autoritățile publice a Analizei de Impact prin care instituțiile statului sunt impuse să justifice orice inițiativa legislativă prin prisma impactului asupra mediului de afaceri, însă care prezintă deficiențe menționate *supra*. Prin urmare acest principiu urmează a fi ”ancorat” de mecanismul AIR în procesul căreia inițiatorii de reglementări cu impact asupra businessului vor justifica aplicarea acestora și asupra microîntreprinderilor.

Odată fiind introdus în legislația națională autoritățile ar urta să fie obligate să revizuiască toate acte normative deja în vigoare prin prisma acestuia (oferindu-le timpul rezonabil pentru sarcina respectivă).

Principiul tratamentului privilegiat pentru microîntreprinderi.

Alt principiu este principiul tratamentului favorabil/privilegiat pentru microîntreprinderi în raport cu procedurile administrative. Exemple de astfel de norme se regăsesc în legislația UE aplicabilă anumitor domenii de reglementare. Totodată, și legislația națională a statelor-membre include norme speciale pentru întreprinderile micro, iar preluarea acestor practici și transpunerea la nivel național este o precondiție pentru susținerea sectorului dat.

Astfel, în legislația UE și a statelor-membre există o gamă largă de reglementări cu măsuri privilegiate. În unele situații, IMM-urile sunt excluse în întregime din domeniul de aplicare al legislației, iar în alte cazuri, legislația se aplică IMM-urilor, dar se acordă scutiri în funcție de dimensiunea întreprinderii sau aceste scutiri sunt definite de la caz la caz, ținând cont de specificul domeniului de reglementare.⁶

Cu toate că pledăm pentru implementarea acestui principiu față de toate companiile micro, statul poate decide să aplice tratamentul favorabil doar unor categorii, reieșind din prioritățile politicilor guvernamentale (de ex: întreprinderilor de familie, producătorilor din anumite sectoare sau prestatorilor de anumite servicii).

Totodată, este de remarcat, că aplicarea tratamentului favorabil nu va trebui să afecteze aplicarea reglementărilor în domenii precum sănătatea și siguranța publică, siguranța alimentară sau protecția mediului. În asemenea situații simplificarea, deși în sine este binevenită, dar poate avea consecințe negative mai generale.

---

⁵ RAPORT AL COMISIEI RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN. Reducerea la minimum a sarcinii normative impuse IMM-urilor Adaptarea reglementărilor UE la necesitățile microîntreprinderilor. Bruxelles, 23.11.2011

⁶ COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Reglementarea inteligentă – luarea în considerare a nevoilor întreprinderilor mici și mijlocii (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52013DC0122>)

Tratament favorabil în raport cu proceduri administrative prevede 4 categorii de modele de suport grupate după cum urmează:

- a) Scutire totală de unele obligații - este metoda cea mai cunoscută pentru a reduce povară pentru întreprinderile și poate fi aplicată pentru orice domeniu de reglementare. Scutirile pot fi aplicate tuturor întreprinderilor din categoria micro sau să fie condiționate de respectarea unor criterii/reguli
- b) Scutire parțială/obligații reduse - presupune aplicarea unui set redus de obligații în special când prima categorie (scutire totală) nu poate fi aplicată.
- c) Proceduri simplificate - pot fi realizate prin aplicarea unor cerințe reduse, mai simple în comparație cu alte categorii de întreprinderi.
- d) Scutiri temporare - se acordă prin prelungirea perioadei de conformare la o obligațiune, sau a perioadei de tranziție pentru reglementări noi sau pentru o intervenția statului (controale).

Pentru a susține și dezvolta sectorul micro autoritățile publice la elaborarea reglementărilor va trebui să țină cont în primul rând de situația specifică a întreprinderilor micro. Mai mult, practicile europene promovează principiu conform căruia microîntreprinderile ar trebui să fie excluse din domeniul de aplicare a legislației propuse, cu excepția cazului în care se poate demonstra proporționalitatea includerii acestora.⁷

Principiului "implicit digital".

În contextul digitalizării serviciilor publice, și având în vedere că această este o cale spre simplificare și reducere a costurilor antreprenorilor se propune introducerea în legislație cu privire la IMM a principiului "implicit digital", conform căruia autoritățile publice va trebui să aleagă, ca opțiune preferată, furnizarea de servicii pe cale electronică, păstrând deschise, în același timp, și alte canale pentru persoanele care aleg să nu fie conectate sau care nu au posibilitatea de a se conecta. În procesul consultărilor cu agenții economici s-a conturat necesitatea includerii acestuia în legislația ce ține de IMM, însă la moment acesta a fost inclus ca principiu pentru prestarea serviciilor publice prevăzute de Legea nr.234/ 2021 cu privire la serviciile publice.

Probleme legate de intrarea în vigoare și interpretarea actelor normative.

O altă problemă abordată de antreprenori este multitudinea de modificări în cadrul legal care sunt greu de urmărit pentru întreprinderile micro afectate de lipsa de personal calificat în domeniul juridic și resurse limitate care nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri. În acest context, este iminentă necesitatea introducerii principiului conform căruia **orice modificare a cadrului normativ cu impact asupra întreprinderilor micro să intre în vigoare doar la una sau două date comune anuale**. Astfel, modificările operate pe parcursul anului vor fi puse în aplicare concomitent, ceea ce va facilita foarte mult viața întreprinderilor micro, deoarece întreprinderile pot concentra activitățile de informare în anumite perioade ale anului.

Experții UE la fel recomandă⁸ ca model de reducere a poverii administrative - **Oferirea întreprinderilor mici suficient timp pentru a se adapta la noile reglementări**. Este posibil ca

⁷ MODELS TO REDUCE THE DISPROPORTIONATE REGULATORY BURDEN ON SMEs (https://iwp-koeln.org/wp-content/uploads/EC_2007_MRDRBS_Final_Report.pdf)

⁸ MODELS TO REDUCE THE DISPROPORTIONATE REGULATORY BURDEN ON SMEs (https://iwp-koeln.org/wp-content/uploads/EC_2007_MRDRBS_Final_Report.pdf)

legislația introdusă rapid să nu le lase întreprinderilor mici suficient timp pentru a se pregăti, a asimila/înțelege și a pune în aplicare cerințele legale. Atunci când se introduce un nou act normativ, întreprinderile ar trebui să dispună de suficient timp pentru a se adapta la acesta. Întreprinderilor și în special firmelor mici ar trebui să li se acorde suficient timp pentru a se pregăti pentru punerea în aplicare a noii legislații. În plus, deoarece întreprinderile mai mici vor avea adesea mai multe dificultăți în a se conforma noilor norme, trebuie să se acorde mai mult timp pentru a se adapta decât o întreprinderilor medii sau mari.

Un aspect important ține de **interpretarea actelor normative** în procesul de implementare a acestora. În acest context, mai multe informații esențiale se regăsesc în nota informativă, care însoțește proiectele de acte normative. Având la bază că în Monitorul Oficial se publică doar actele normative pentru microîntreprinderi destul de des li este complicat de a înțelege sensul normei pentru a se conforma cu cerințele acesteia. Cu mult ar ușura activitatea acestora dacă avea să fie asigurat accesul public la toate notele informative pentru acte cu impact asupra întreprinderilor. Adică publicarea Notelor Informative împreună cu publicarea actelor normative ar facilita înțelegerea și interpretarea corectă a actelor normative aferent mediului de afaceri.

Probleme legate de acces la informație, consultare, ghidare și instruire.

Conform rezultatelor sondajului, antreprenorii, și în special cei micro, consideră că mai multe proceduri și formalități necesită a fi revizuite și simplificate. Cu toate acestea, cele mai frecvente probleme cu care se confruntă antreprenorii derivă din acces limitat la informație și consultanță din partea autorităților. Antreprenorii declară că pierd mult timp pentru a contacta telefonic specialiștii autorităților publice (funcționarii contactați nu de fiecare dată pot oferi răspunsul sau redirecționează de multe ori la alte persoane sau instituții, nu este accesibilă consultanța în afara orelor de lucru, de exemplu pentru a soluționa probleme tehnice legate de serviciile publice electronice etc).

Cu toate ca legislația prevede proceduri de bază, în multe cazuri pentru antreprenorii lipsește claritatea referitor la aplicarea cadrului legal, și atunci consultanța cu funcționarii publici devine unica sursă de informare, însă după părerea antreprenorilor această este foarte limitată.

Paginile web a autorităților (cu unele excepții) conțin referințe la cadrul legal însă fără informații clare - ce anume trebuie să facă o întreprindere pentru a se conforma cerinței obligației respective.

Astfel, microîntreprinderile sunt impuse să investească eforturi semnificative pentru a se familiariza inițial cu cadrul legal și suplimentar cu modul de aplicare a acestuia în practică. În acest context, antreprenorii menționează ca **problemă lipsa unui mecanism eficient de consultanță și ghidare în toate problemele cu care se confruntă aceștia**. Anume astfel de mecanism va soluționa majoritatea problemelor și va reduce timp necesar pentru conformare, afirma reprezentanții companiilor.

Alt aspect important este receptivitatea funcționarilor publici ori îndeplinirea obligației este direct legată de procesul de comunicare cu funcționarii. Astfel s-a atestat vehement **lipsa liniilor telefonice de consultanță de la instituțiile publice la care ar răspunde specialiști competenți** și ar oferi suport informațional și ghidaj profesionist pentru antreprenori, precum și ar înregistra și sistematiza problemele semnalate pentru a iniția modificarea unor proceduri administrative.

La fel din experiența mediului de afaceri se denotă un **nivel insuficient de informare a microîntreprinderilor despre programele de suport** și cerințele legislației în general. Este una din cele mai des semnalate probleme de către antreprenori. În acest sens, asigurarea accesului la

informație și consultații se menționează drept cel mai eficient mod de a minimiza birocrația și costurile de conformare.

Paginile *web* a autorităților (cu unele excepții) conțin referințe la cadrul legal, însă, fără informații clare - ce anume trebuie să facă o întreprindere pentru a se conforma cerinței obligației respective. Aceasta se datorează lipsei atenției din partea autorităților publice și lipsa de audite regulate al paginilor *web* în vederea verificării accesibilității și plenitudinii informațiilor de interes public pentru antreprenori.

Întreprinderile au ridicat problema că doresc să fie informate cu privire la reglementările care li se aplică într-un mod care să fie înțeles și simplu. Astfel, se impune prioritizarea procesului de informare și instruire a antreprenorilor care poate fi susținut de stat și realizat de organizațiile, precum CCI. Lipsa în contextul digitalizării serviciilor publice a unei platforme specializate cu informații concrete despre reglementări aplicabile companiilor este des semnalată de mediul de afaceri. De o platformă care va permite antreprenorului, prin intermediul unui *chek list* să obțină răspunsuri la cele mai solicitate întrebări, precum tipuri și perioade de raportare, acte permissive necesare, impozite aplicabile – toate răspunsurile fiind generate automat pe baza unor criterii și date prestabilite. Alta doleanță a antreprenorilor este accesarea unor Ghiduri la fiecare procedură care poate fi publicată pe platforma indicată mai sus.

Cu referire la acces la legislație, a fost semnalată situația multitudinii platformelor cu cadrul legal, suplimentar la cea oficială www.legis.md. De care tot s-a menționat ca problemă neexecutarea obligației Ministerului Justiției de actualiza la timp și menține cu acuratețe platforma www.legis.md

Problema raportărilor statistice.

Pregătirea rapoartelor statistice este foarte des invocată de antreprenorii drept procedura anevoioasă.

În cadrul interviurilor și sondajului online, antreprenorii au opinat despre povara administrativă excesivă al acestui tip de raportare și au optat pentru excluderea totală a raportării statistice pentru întreprinderile micro, care din punct de vedere a unor antreprenori sunt inutile și complicate. Legislația în domeniu prevede doar la general posibilitatea procedurilor simple, însă nu există lista formelor simplificate de raportare aplicabile companiilor micro.

Instrumentul principal în domeniu este Programul anual de lucrări statistice (PLS), aprobat prin HG în baza Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. De exemplu PLS pentru 2022 cuprinde peste 200 titluri de lucrări statistice. Totodată, pentru anul 2022 urmare a optimizării sistemului de rapoarte statistice, se prevede excluderea a 8 lucrări statistice. În raport cu companiile micro se s-a optat pentru excluderea totală a sarcinii de raportare prin utilizarea mai amplă a surselor de date deținute de autoritățile publice (din schimb de date cu alte instituții care dețin date necesare despre companii, precum FISC, CNAS).

Lipsa la nivelul legii a unui principiu general a scutirii totale de sarcina raportării pentru întreprinderile micro face ca acestora să se impună astfel de sarcini ce implică costuri administrative nejustificate.

Probleme legate de complexitatea legislația muncii în privința întreprinderilor micro.

Potrivit sondajului efectuat cu antreprenorii unele proceduri reglementate de Codul muncii sunt percepute de antreprenori micro ca formalități inutile și birocratice. Este de remarcat ca și în acest

domeniu nu se aplică principiul tratamentului preferențial, pentru companiile mici, care sunt supuse aceluiași sarcini administrative cum și companiile mijlocii și mari.

Cu toate acestea, dimensiunea mică a companiilor micro și faptul că acestea sunt afectați de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane, angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de acte, registre, documente pe care trebuie să le completeze conform cerințelor legislației muncii. În raport cu dimensiunea companiilor micro, costurile unor proceduri și cerințe sunt excesive.

De menționat că legislația altor țări prevede simplificări esențiale pentru microîntreprinderi, și aceste bune practici merită a fi preluate la nivel național (de exemplu aprobarea recentă de către Guvernul României a Ordonanței de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii prin care s-a exceptat microîntreprinderile de anumite obligații ce impuneau o povară administrativă suplimentară).

Astfel, mediul de afaceri au menționat drept împovărătoare și ce impun costuri administrative următoarele obligații ce vizează completarea mai multor documente: fișa postului, tabel de pontaj, graficul concediilor și simplificarea procedurii de acordare a concediilor, regulamentele de ordine interioară, etc.

Probleme ce țin de raportare financiară și administrare fiscală.

Administrarea fiscală, implicit contabilitatea pentru întreprinderile micro la moment implică efort și ca timp și din punct de vedere financiar care poate fi revizuită și simplificată esențial. Specialiștii din domeniu propun multiple modificări în proceduri de raportare, utilizarea platformelor online dar cel mai mult invocă necesitatea consultărilor calitative, instruirilor și dialogului permanent cu autoritățile responsabile (aceste probleme sunt expuse *supra* în capitol dedicat accesului la informație). Problemele date și recomandările respective au fost de multe ori abordate de mediul de afaceri și necesită soluționate, pentru a simplifica activitatea antreprenorilor micro.

Microîntreprinderile dispun de resurse limitate pentru a respecta obligațiile împovărătoare de raportare, prin urmare acest segment trebuie să fie scutit de anumite obligații, a căror îndeplinire ar putea impune sarcini excesive.

Cu referire la *raportare financiară*, Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017 prevede că entitățile mici și mijlocii sînt scutite de întocmirea situațiilor financiare consolidate și a raportului consolidat al conducerii, cu excepția cazului în care una dintre entitățile afiliate este entitate de interes public. Legea prevede că entitățile micro întocmesc situații financiare prescurtate conform SNC.

Astfel în comparație cu situațiilor financiare complete, simplificate, entitățile micro prezintă cele mai simple forme de raportare; bilanțul prescurtat; situația de profit și pierdere prescurtată; nota explicativă.

Practica europeană la fel operează cu noțiune de "micro entitate" care diferă de noțiunea de "microîntreprindere". Micro entitățile reprezintă o încadrare contabilă, pentru a stabili complexitatea gradului de raportare la bilanț.

Acest segment reprezintă cele mai mici tipuri de entități pentru care se aplica cel mai simplificat mod de raportare. În țările europene, acest indicator atinge circa 90% de companii care se bucură de mecanism de raportare simplificat.

În legislația națională, conform Legii contabilității și raportării financiare entitatea micro este entitatea care, la data raportării, nu depășește limitele a două dintre următoarele criterii:

- a) totalul activelor – 5 600 000 de lei;
- b) veniturile din vânzări – 11 200 000 de lei;
- c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 10.

Conform Directivei 2013/34/UE din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi sunt considerate micro entități societățile care la data întocmirii bilanțului nu depășesc limitele a două dintre următoarele criterii: cu (a) totalul bilanțului: 350 mii euro; (b) cifra de afaceri netă: 700 mii euro. În România acești indici sunt la nivel de 1,5 milioane de lei (338 mii euro și 3 milioane de lei (676 mii euro).

În RM raportat la cursul (20 MDL/EUR) criteriile sunt stabilite la nivel de 280 mii euro și 560 mii euro. De menționat că la aprobarea Legii nr.287/2017 criteriile de mărime au fost stabilite conform cursului de schimb de 16,7 MDL/EUR stabilit în 2013 la data intrării în vigoare a Directivei 2013/34/EU. Totodată, pentru a obține sume rotunde în moneda națională, criteriile au fost diminuate cu 5%.

În aceste condiții există oportunitate de revizuire a criteriilor de micro entitate fiind majorate plafoanele respective, ceea ce va extinde sfera de aplicare a raportării simplificate pentru un număr mai mare de microîntreprinderi.

Problema legată de aplicarea serviciilor electronice în activitatea microîntreprinderilor.

În contextul promovării de către autoritățile publice a serviciilor electronice și întru facilitarea accesului microîntreprinderilor la acestea, agenții economici au menționat despre lipsa de mijloace financiare pentru utilizarea serviciilor electronice (digitalizate) și au menționat despre necesitatea creării unui fond pentru digitalizare. Fondul respectiv va putea oferi companiilor (din alte domenii decât IT&C) suportul financiar pentru procurarea semnăturilor electronice.

Bariere în domeniul accesării serviciilor electronice semnalate de antreprenori vizează: autentificarea pe platforma *servicii.fisc.md*, precum și unele reglementări din Codul muncii care impun utilizarea doar a semnăturilor electronice calificate. Acest fapt nu permite utilizarea platformelor sau semnarea cererilor cu telefonul mobil.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele probleme sunt de obicei două: deficiențele/eșecul reglementării sau eșecul pieței. În cazul dat, în viziunea noastră, drept cauză ține deficiențele reglementării care duc la apariția a careva probleme în sectorul dat. Cauzele principale care creează bariere administrative nejustificate, abuzuri și, în final, cheltuieli excesive și inutile pentru întreprinzători sunt reglementările care impun disproporționat obligații de conformare întreprinderilor micro. La fel și reglementările defectuoase, elaborate și aprobate cu încălcarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător prevăzute de Legea nr.179/2016 și a principiilor fundamentale ale procesului de legiferare. În special este vorba despre actele normative care vin să pună în aplicare prevederile legilor, actele emise de ministere, agenții, alte autorități publice centrale și locale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Cum a fost menționat *supra* în anul 2020 numărul întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM) a constituit 57,2 mii întreprinderi și reprezintă circa 98,6% din numărul total de întreprinderi, dintre care aproximativ 85,4% (49,6 mii) sunt microîntreprinderi. Activitatea acestora reprezintă fundamentul existenței economice a statului, a stabilității și dezvoltării sociale. Unul din scopurile primordiale a administrației publice centrale, pentru a asigura dezvoltarea economică durabilă, este de a spori cifra de vânzări a întreprinderilor, fără a prejudicia interesul consumatorului. Acest obiectiv poate fi realizat prin explorarea și analiza factorilor care duc la eșecul pieței și mărirea costurilor tranzacționale pentru mediul de afaceri. Prin eliminarea acestora pot fi scăzute cheltuielile nejustificate ale mediului de afaceri, fiind astfel mărite cifra de venituri, ceea ce presupune inclusiv mărirea competitivității produselor și colectarea resurselor suplimentare la bugetul de stat. În acest scop, microîntreprinderile și IMM-urile au nevoie de un mediu de reglementare adaptat la caracteristicile lor specifice.

Sarcinile administrative, în special transparența și raportarea, trebuie să fie strict limitate, deoarece fiecare constrângere implică un cost.

Orice reglementare are un cost. În termeni practici, costurile pentru IMM-uri pot fi împărțite în costuri de:

- Documentare și înțelegerea cerințelor impuse prin reglementare (adică studierea reglementărilor, informarea cu privire la modificările noi și evaluarea posibilei relevanțe a acestora pentru întreprinderea în cauză). IMM-urile nu dispun de experți care să cuprindă întreaga gamă de cerințe de reglementare și, prin urmare, acest lucru poate consuma mult timp și poate fi costisitor, implicând adesea consultanță externă costisitoare;
- Implementarea sau punerea în aplicare a cerințelor legale (ex: un nou echipament pentru a respecta un nou standard de mediu sau de sănătate și siguranță);
- și menținerea conformității cu orice modificare a reglementărilor.

În medie, o întreprindere cu mai puțin de zece angajați trebuie să facă față unei sarcini de reglementare (măsurată pe angajat) care este de aproximativ două ori mai mare decât cea a unei întreprinderi cu mai mult de zece, dar mai puțin de douăzeci de angajați și de aproximativ trei ori mai mare decât cea a întreprinderilor cu mai mult de douăzeci, dar mai puțin de cincizeci de angajați. În cazul întreprinderilor mai mari, povara pe angajat este de numai o cincime sau mai puțin decât cea a întreprinderilor mici. În alți termeni: dacă o întreprindere mare cheltuiește un euro pe angajat pentru a se conforma unei obligații de reglementare, o întreprindere medie ar putea fi nevoită să cheltuiască aproximativ patru euro, iar o întreprindere mică până la zece euro. Iar, conform unui raport din 2002 al Small Business Service⁹, astfel de costuri pentru întreprinderile mici cu mai puțin de 20 de angajați sunt cu cel puțin 35% mai mari decât pentru întreprinderile cu peste 500 de angajați. Aceste medii sunt calculate pe baza mai multor studii europene¹⁰. Desigur, aceste studii nu sunt pe deplin comparabile. Ele măsoară sarcina de reglementare în unități diferite (bani sau timp), utilizează definiții diferite ale sarcinii de reglementare și categorii de mărime diferite pentru întreprinderi și analizează sectoare economice diferite. Dar scopul acestei analize nu este o cuantificare exactă a sarcinii medii. **Ideea importantă pe care o oferă această**

⁹ <https://publications.parliament.uk/pa/ld201213/ldselect/ldsmall/131/13112.htm>

¹⁰ REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT. Minimizing regulatory burden for SMEs. Adapting EU regulation to the needs of micro-enterprises

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0803:FIN:EN:PDF>)

prezentare generală este că, indiferent de abordarea de cercetare aleasă, întreprinderile mai mici suportă o sarcină de reglementare medie mai mare decât întreprinderile mai mari.

În pofida că a fost adoptată Legea nr.179/2016 prin care s-a introdus mai multe prevederi din actul european "Small Business Act (2008)" și în special a unor principii pentru asigurarea unui mediu favorabil inițierii și dezvoltării afacerilor în procesul de elaborare a actelor normative care au impact asupra IMM-urilor și anume "*Gândeți mai întâi la scară mică*", precum și principiul „*numărului constant*” ultimii 7 ani au arătat că inițiatorii de politic publice, în loc să adopte texte care respectă capacitatea administrativă și financiară a microîntreprinderilor și IMM-urilor, optează de cele mai multe ori pentru norme care vizează toate întreprinderile creând noi sarcini pentru acestea și subminându-le competitivitatea, capacitatea de inovare și de creare de locuri de muncă.

Deși conform legislației autoritățile publice urmează a efectua analiza impactului de reglementare evidențiind impactul (analiza cost beneficiu) inclusiv povara administrativă asupra mediului de afaceri, se constată că dacă ele și se elaborează autorii nu evidențiază impactul asupra IMM. Însă trebuie de menționat că inițiativele legislative a deputaților precum și actele departamentale a unor autorități publice deloc sau rareori fac obiectul evaluărilor impactului și testului IMM. La fel este importantă analiza preliminară impactului reglementării mai ales acum deoarece transpunerea aquis-ului comunitar în legislația națională este uneori însoțită de costuri administrative suplimentare pentru mediul de afaceri.

Legislația de azi cu mici excepții (Legea contabilității și raportării financiare) nu oferă întreprinderilor mici și micro un tratament diferit, mai privilegiat decât cel care se aplică întreprinderilor medii și mari. În lipsa unui astfel de tratament întreprinderile mici și micro suportă o povară administrativă mărită și costuri suplimentare. Costuri administrative sunt create prin impunerea de obligații de raportare statistică și financiară precum și unele obligații informaționale stabilite de legislația muncii.

Prin urmare utilizând Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard s-a evaluat costuri administrative anuale pe care le suportă microîntreprinderile pentru îndeplinirea unor proceduri /formalități și anume legate de Raportare (rapoarte statistice și situații financiare) și Proceduri ce țin de respectarea unor prevederi din Codul muncii. Aceste costuri sunt următoarele:

Obligația informațională	Costul
Obligația de raportare statistică și financiară	circa 45 mln lei anual
Obligația de perfectare a tabelului de evidență a timpului de muncă	circa 32 mln lei anual
Obligația de informarea privind condițiile de activitate	circa 32 mln lei anual
Obligația de Programare a concediilor	circa 9 mln lei anual
Obligația de preavizare în scris a salariatului privind concediul	circa 16 mln lei anual
Total	Circa 134 mln lei anual

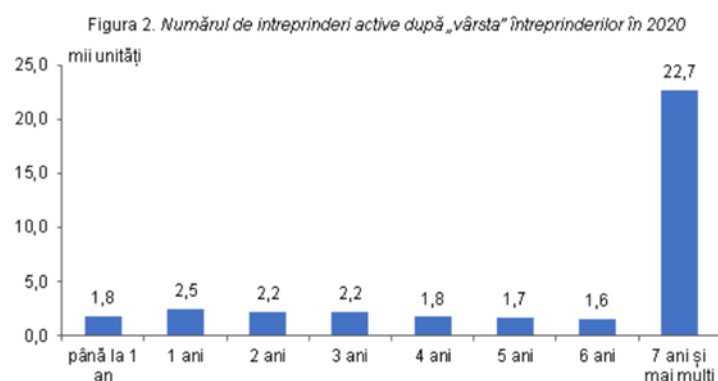
Modalitatea detaliată de estimare a acestor costuri administrative este prevăzută în ANEXA la prezenta Analiză de Impact.

Crizele financiare, pandemia COVID 19 și așa au avut și au un impact negativ asupra tuturor agenților economici, însă cel mai grav afectează cele mai mici întreprinderi. Prin urmare, este esențial pentru microîntreprinderi să le permită să-și urmărească obiectivele de afaceri fără reglementări inutile. Cele mai mici întreprinderi se confruntă cu cele mai mari costuri pentru a se conforma reglementărilor.

Fără careva intervenție Moldova nu va avea acele beneficii pe care le-au obținut statele care deja au întreprins măsuri și au aplicat noi modele de susținere și de minimizare a poverii administrative asupra mediului de afaceri și în special pentru întreprinderile mici. Considerăm că tendințele Republicii Moldova de aderare la UE obligă la modernizarea legislației Republicii Moldova, care trebuie să conțină un tratament privilegiat pentru întreprinderi. Este evident că și RM este afectată de intensificarea concurenței în cadrul globalizării pieței, de creșterea cu viteza ultrasunetului a proceselor tehnologice, modificarea produsului intern brut în sensul creșterii componentei sectorului IMM. Aceste lucruri duc, inevitabil, la simplificarea procedurilor administrative pentru întreprinderi, care permită posibilitatea de a reacționa prompt la modificarea cerințelor pieței și creșterea veniturilor.

Fără careva intervenție povara administrative va afecta mult activitatea mediului de afaceri iar numărul microîntreprinderilor se va micșora. În ultimii ani în baza statisticilor prezentate de Ministerul Finanțelor, pe fondul exodului continuu a populației se atestă diminuarea continuă a numărului de întreprinderi contribuabile. O mare parte din agenți economici sunt radiați din oficiu, fiind calificați ca „inactivi”. Tendința de scădere este evidentă iar acest fapt iminent duce nu doar la stagnarea veniturilor ce pot fi obținute de mediul de afaceri, dar și diminuarea iminentă a acestuia.

Conform datelor Biroului National de Statistica (statistica.gov.md) pe parcursul anului 2020 au fost create 5 mii întreprinderi și lichidate 10,5 mii întreprinderi. Ponderea întreprinderilor active constituie 72,2%. (întreprindere activă este cea care a înregistrat cifra de afaceri sau a avut salariați pe parcursul perioadei de referință). Totodată, rata de lichidare a întreprinderilor a constituit 28,7%, ceea ce reprezintă numărul de întreprinderi desființate (lichidate) raportat la numărul de întreprinderi active, în anul 2020. Din numărul de întreprinderi noi create în anul 2019, în anul 2020 au fost active 45,9%. Primul an de existență supraviețuiesc doar 45,9% din numărul de întreprinderi nou create, iar după doi ani - doar 44,3%.

Datorită factorilor nocivi examinați în definirea problemei și a cheltuielilor impuse de barierele birocratice create, întreprinzătorii nu-și pot realiza planul de afaceri prestabilit, fiind în final descurajați

de a menține activitatea întreprinderii. În lipsa unor instrumente viabile de protecție a intereselor întreprinzătorilor activi și începători, va continua scăderea numărului contribuabililor.

e) *Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului*

Legislația națională:

• **Codul Fiscal**

Articolul 26/1. Deducerea amortizării mijloacelor fixe

(2) *Mijloacele fixe pe care se calculează amortizarea este proprietatea materială reflectată în bilanțul contribuabilului în conformitate cu legislația și care este prevăzută a fi utilizată în activitatea de întreprinzător, a căror valoare scade prezumtiv ca urmare a uzurii fizice și morale și a cărei perioadă de exploatare este mai mare de un an, iar valoarea ei depășește suma de **6000 de lei**.*

Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil

(1) *Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorităților publice, instituțiilor publice, specificate la art.51, exceptând instituțiile de învățământ publice, este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. dacă el, într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive, a efectuat livrări de mărfuri, servicii în sumă ce depășește **1,2 milioane de lei**, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art.95 alin.(2). Subiectul este obligat să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, completând formularul respectiv, și să se înregistreze nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea*

Articolul 113. Anularea înregistrării

(1) *În cazul suspendării livrărilor supuse T.V.A., subiectul impozabil este obligat să informeze despre aceasta Serviciul Fiscal de Stat. Anularea înregistrării ca contribuabil al T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.*

(2) *Serviciul Fiscal de Stat este în drept să anuleze de sine stătător înregistrarea contribuabilului T.V.A. în cazul în care:*

- b) subiectul impunerii nu a prezentat declarație privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală;*
- c) informația prezentată despre sediul subiectului și sediul subdiviziunilor acestuia este neveridică;*
- d) subiectul impunerii aflat în proces de lichidare nu a depus cererea privind anularea înregistrării ca contribuabil al T.V.A în legătură cu lichidarea pînă la începerea controlului fiscal.*

Articolul 129. Noțiuni.

În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:

*13) Restanță – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art.180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv. Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de pînă **la 100 de lei inclusiv** nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:*

- a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;*
- b) neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar și/sau contul de plăți al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;*
- c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale agenților economici;*

d) asigurării executării art.13 pct.8) din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;

e) asigurării executării art.131 alin.(7) din prezentul cod.

Articolul 281. Calcularea impozitului

(1/2) Persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător **calculează de sine stătător suma anuală a impozitului pe bunurile imobiliare**, pornindu-se de la baza impozabilă a acestora, conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective.

Articolul 291. Obiectele impunerii și baza impozabilă

(1) Obiectul impunerii îl constituie:

e) la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – unitățile care, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților expuse în anexa nr.1 la Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior

Articolul 292. Cotele și termenele de plată a taxelor locale

(1) Termenele de plată a taxelor locale, de prezentare a dărilor de seamă fiscale privind taxele locale pentru subiecții impunerii sînt cele stabilite în anexa la prezentul titlu. Întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. prezintă, în termen de pînă la 25 martie al anului următor anului fiscal de gestiune, o dare de seamă fiscală unificată privind taxele locale, cu excepția taxei stipulate la art.291 lit.n/1), cu achitarea taxelor în același termen.

Articolul 301. Termenele de achitare și prezentare a dărilor de seamă

(1) Dacă prezenta lege nu prevede altfel, plătitorii taxelor pentru resursele naturale prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă și achită în bugetul local de nivelul al doilea taxele în cauză pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune”

• **Codul Muncii**

Articolul 48. Informarea privind condițiile de activitate

(1) Anterior angajării sau transferării într-o nouă funcție, angajatorul **are obligația de a informa persoana care urmează a fi angajată sau transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă**, oferindu-i informația prevăzută la art.49 alin.(1), precum și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat în cazul încetării activității. Informația în cauză va face obiectul unui proiect de contract individual de muncă sau al unei scrisori oficiale, ambele semnate de angajator.

articolul 56, alineatul (3)

„(3) Contractul individual de muncă se semnează de către părți:

a) fie cu semnătură olografă – în două exemplare, dintre care un exemplar se înmânează salariatului, iar celălalt se păstrează la angajator;

b) **fie cu semnătură electronică avansată calificată** – în cazul în care părțile contractului individual de muncă au convenit încheierea acestuia prin schimb de documente electronice.”

Articolul 68, alineatul (1):

„(1) Contractul individual de muncă poate fi modificat printr-un acord suplimentar semnat de părți, inclusiv cu utilizarea semnăturii **electronice avansate calificate**. Acordul suplimentar este parte integrantă a contractului individual de muncă.”

Articolul 116. Programarea concediilor de odihnă anuale

Programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul următor se face de angajator, de comun acord cu reprezentanții salariaților, cu cel puțin 2 săptămîni înainte de sfîrșitul fiecărui an calendaristic

(5) Programarea concediilor de odihnă anuale **este obligatorie atât pentru angajator, cât și pentru salariat**. Salariatul trebuie să fie prevenit, în formă scrisă, despre data începerii concediului cu cel puțin 2 săptămâni înainte

Articolul 117. Indemnizația de concediu

(3) Indemnizația de concediu se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu.

Articolul 198. Dispoziții generale

(1) Regulamentul intern al unității este un act juridic care se întocmește în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților salariaților, și se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului.

Articolul 292/3. Încheierea, modificarea și conținutul contractului individual de muncă care prevede clauze de muncă la distanță

Contractul individual de muncă privind munca la distanță se încheie și se modifică în condițiile prevăzute de prezentul cod, inclusiv prin schimbul de documente electronice cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate.

Articolul 292/5. Încetarea contractului individual de muncă privind munca la distanță.

Încetarea contractului individual de muncă privind munca la distanță are loc în condițiile generale prevăzute de prezentul cod, inclusiv prin schimbul de documente electronice cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate.

• **Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale**

”Art. 10. – (1) Monitorul Oficial este publicația oficială a statului, în care se publică actele oficiale prevăzute la art. 1 alin.(1).

(2) Agenția Informațională de Stat „Moldpres” editează Monitorul Oficial atât în format electronic, cât și în format tipărit, cu aceeași forță juridică.

(3) Părțile I–III ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor în mod gratuit, permanent, pe pagina web oficială, în varianta pentru citire și imprimare.

(4) Părțile IV și V ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament.

(5) Ediția în format tipărit a Monitorului Oficial este pusă la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament sau prin vânzare liberă.

(6) Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, nomenclatorul serviciilor prestate și cuantumul tarifelor la acestea se aprobă de către Guvern.

• **Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii**

”Articolul 8. Proceduri administrative

(1) Ministerele, alte organe centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale și instituțiile publice au obligația, conform competenței funcționale, să inițieze și să asigure măsuri și acțiuni menite să contribuie la protecția IMM-urilor în raportul lor cu statul, în special prin simplificarea procedurilor administrative și prin prevenirea creșterii nejustificate a costurilor legate de conformarea acestora reglementărilor în vigoare

(2) Pentru asigurarea unui mediu favorabil inițierii și dezvoltării afacerilor, în procesul de elaborare a actelor normative care au impact asupra IMM-urilor, inițiatorii vor respecta principiul „Gîndiți mai întîi la scară mică”, precum și principiul „numărului constant”.

(3) Principiul „Gîndiți mai întîi la scară mică” presupune ca inițiatorii actelor normative să evalueze efectele introducerii noii reglementări, în special asupra IMM-urilor.

(4) Principiul „numărului constant” stabilește că introducerea a noi sarcini administrative, precum obligații de raportare/conformare pentru IMM-uri, trebuie să aibă loc simultan cu eliminarea unor sarcini existente”

Articolul 18. Servicii de informare, asistență și consultanță

(1) În scopul desfășurării și dezvoltării activității lor, întreprinderile mici și mijlocii beneficiază de servicii de informare, asistență, consultanță, de servicii aferente dezvoltării tehnologice și inovării”

• **Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative**

”Articolul 56

(1) Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

(2) Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective”

• **Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială**

Articolul 5. Principiile fundamentale ale statisticii oficiale

• **Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017**

Articolul 4. Categoriile entităților și grupurilor

(1) Entitatea micro este entitatea care, la data raportării, nu depășește limitele a două dintre următoarele criterii: a) totalul activelor – 5600000 de lei; b) veniturile din vânzări – 11200000 de lei; c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 10.

Proiectul Lege privind modificarea unor acte normative (Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, Codul Fiscal, Codul muncii, ș.a.) a fost elaborat în vederea implementării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 (capitolul IV. ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAS; obiectivul 4.10. - Reducerea substanțială a birocrăției în relația statului cu mediul de afaceri) care prevede elaborarea de amendamente la legislația fiscală și muncii în vederea oferirii unui statut preferențial microîntreprinderilor în ceea ce ține simplificarea raportării financiare, fiscale și statistice precum și eliminarea unor sarcini administrativ-nejustificate stabilite de legislația muncii.

2. STABILIREA OBIECTIVELOR

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivul generic – oferirea microîntreprinderilor un tratament privilegiat cu măsuri specifice pentru acestea cum sunt derogările, instituirea perioadelor mai mari de tranziție și scutirile parțiale sau temporare de obligații impuse prin reglementare.

Obiective specifice – reducerea numărului de obligații informaționale; eliminarea sau reducerea numărului de rapoarte financiare și statistice; micșorarea anual cu 20% a poverii administrative al microîntreprinderilor; creșterea numărului de microîntreprinderi viabile; creșterea cifrei de afaceri a microîntreprinderilor; creșterea volumului de investiții și a productivității muncii; sporirea volumului și calității producției autohtone; simplificarea legislației muncii și fiscale privind microîntreprinderile prin eliminarea de obligații nejustificate; revizuirea criteriilor de atribuire a unei entități la categoria micro pentru a acoperi în număr mai mare de entităților micro care să beneficieze de procedura de raportare

simplificată; mărirea termenilor de prezentare a dărilor de seamă anuală și plată a taxelor locale și taxe pentru resurse naturale; etc.

3. IDENTIFICAREA OPȚIUNILOR

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea ”a nu face nimic” presupune a lăsa lucrurile așa cum sunt azi. În condițiile actuale, cadrul normativ național nu oferă posibilitate să-și soluționeze problema identificată deoarece nu oferă într-un mod reciproc avantajos soluții juridice care ar fi în măsură să satisfacă atât interesele economice ale agenților economici, cât și cele ale statului.

Opțiunea de neintervenție presupune implicit păstrarea și creșterea treptată a costurilor nejustificate pentru întreprinzători mici, prin lipsa unor principii clare ce ar oferi un tratament privilegiat pentru activitatea acestora, prin tolerarea lacunelor în eficiența și eficacitatea autorităților publice inclusiv în procesul de inițiere a elaborării și promovării politicilor publice pentru microîntreprinderi, și aplicării incorecte a cadrului normativ de către aceste autorități și instituții, în detrimentul întreprinzătorilor. În acest mod menținerea și creșterea nivelului de prejudicii/cheltuieli nejustificate ce nu doar diminuează competitivitatea și productivitatea agenților economici dar și influențează formarea prețurilor și structura pieței, prejudiciind în final interesul consumatorilor.

Mai multe detalii privind opțiunea a nu face nimic a fost dezvoltată la litera d) a compartimentul Definirea Problemei

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Propuneri din Opțiune recomandată	Amendamente
<i>Propuneri de noi principii de reglementare a activității microîntreprinderilor</i>	
Completarea cadrului normativ prin introducerea principiului non-intervenției statului care prevede că autoritățile nu vor include microîntreprinderile în domeniul de aplicare a legislației propuse, dacă analiza impactului de reglementare nu demonstrează proporționalitatea includerii acestora (măsurile implică costuri net-superioare beneficiilor pe care pot genera). Acest principiu care este mai complex, fiind implementat în practica va avea un impact major asupra procesului legislativ, iar instituțiile statului vor fi impuse să justifice orice inițiativa legislativa prin prisma impactului asupra companiilor micro.	Legea Nr. 179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii După articolul 8 se introduce Articolul 8¹ (Principiul tratamentului privilegiat pentru micro întreprinderi) cu următorul conținut: (1) Înafara de respectarea principiilor prevăzute la alin. (2) a articolului 8 din prezenta lege, ministerele, alte organe centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale și instituțiile publice în procesul de elaborare a actelor normative au obligația să aplice principiul tratamentului privilegiat pentru microîntreprinderi în raport cu procedurile administrative asigurând măsuri specifice pentru acestea cum sunt derogările, instituirea perioadelor mai mari de tranziție și scutirile parțiale sau temporare de obligații. (2) Pentru a pune în aplicare principiul tratamentului privilegiat pentru microîntreprinderi inițiatorii vor asigura acțiuni ce va contribui la: crearea de regimuri fiscale speciale; reguli
Completarea cadrului normativ prin introducerea principiului tratamentului favorabil/privilegiat pentru microîntreprinderi care prevede mai multe forme/modalități precum - scutire totală de unele obligații - scutire parțială - obligații reduse - proceduri simplificate - scutiri temporare.	

	simplificate de ținere a evidenței în scopuri fiscale; formulare simplificate de raportare fiscală; metode contabile simplificate, inclusiv situații contabile (financiare) simplificate; proceduri simplificate de raportare statistică; reguli și regimuri simplificate prevăzute de legislația muncii, sănătății și securității în muncă, precum și alte acțiuni din alte domenii ce va contribui la aplicarea principiului tratamentului privilegiat și reducerea costurilor administrative pentru microîntreprinderi”. (3) Inițiatorii sunt obligați prin analiza impactului de reglementare să demonstreze proporționalitatea includerii microîntreprinderilor în domeniul de aplicare a noilor intervenții ale statului care stabilesc acte permissive, obligații, cerințe sau interdicții în diferite domenii de activitate și generează costuri administrative pentru microîntreprinderi. În analiza impactului de reglementare se vor evidenția costurile și beneficiile intervenției propuse asupra întreprinderilor micro și se va analiza cât de disproporționate, raportate la numărul de angajați, vor fi acestea în comparație cu cele ale IMM și cele mari. În cazul existenței unui impact accentuat asupra acestor întreprinderi, inițiatorii vor propune aplicarea măsurilor specifice prevăzute la alin. (1) a prezentului articol evidențiind în ce măsură acestea vor reduce impacturile negative asupra întreprinderilor.
Se propune de a introduce principiul conform căruia orice modificare a cadrului normativ cu impact asupra întreprinderilor să între în vigoare doar la una sau două date comune anuale	Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative Nr. 100 din 22.12.2017: La articolul 56, după alineatul (2) se introduce un nou alineat (3) cu următorul cuprins: ”(3) Pentru actele normative care stabilesc acte permissive, obligații, cerințe sau interdicții în domeniul fiscal (taxe, impozite), statistic, a raporturilor de muncă, de ținerea a evidenței în scopuri fiscale, evidența contabilă, raportare financiară, fiscală, statistică și de altă natură, precum și alte domenii în care se instituie costuri administrative pentru microîntreprinderi data intrării în vigoare trebuie să survină de două ori pe an: 1 ianuarie și 1 iunie cu un interval de cel puțin 6 luni indiferent de data publicării actelor normative respective.”
Elaborarea Ghidurilor pentru diferite domenii de activitate și proceduri. Introducerea principiului conform căruia, autoritățile publice vor fi obligate să elaboreze îndrumări, ghiduri pentru reglementările relevante companiilor micro și să le publice online	Legea Nr. 179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii Articolul 18, alin.(1) se completează: ”Autoritățile publice sunt obligate să elaboreze ghiduri, îndrumări pentru microîntreprinderi în ceea ce ține de cadrul legal relevant aplicabil acestora și să le facă publice pe paginile sale web”.
Se propune crearea de linii telefonice de consultanță pentru antreprenori la care specialiștii competenți vor oferi suportul informațional și vor ghida antreprenorii, totodată vor înregistra și sistematiza problemele semnalizate pentru a iniția modificarea unor proceduri administrative	Legea Nr. 179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii Articolul 18, după alin.(1) se completează alin (1/1): ”Autoritățile competente sunt obligate să creeze linii telefonice de consultanță pentru IMM prin care se va oferi

	suport informațional calificat și se vor înregistra și sistematiza problemele și constrângerile care generează proceduri administrative necesare”.
Modificarea Lege privind statistica oficială prin stabilirea principiului scutirii totale de la unele rapoarte pentru micro companii, si simplificarea formelor de raportare, în cazuri în care cei micro au fost selectate pentru raportare la fel a stipula expres dreptul /obligația organelor statisticii să aplice proceduri de raportare preferențiale.	Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială Articolul 5 se va completa cu textul: ”Principiul tratamentului privilegiat pentru microîntreprinderi - microîntreprinderile se exceptează total sau parțial de raportare statistică. În cazurile în care raportarea este esențială și obligatorie întreprinderile micro furnizează date statistice primare într-o manieră simplificată stabilite de autoritatea centrală în domeniul statisticii.
<i>Propuneri simplificare a legislației muncii</i>	
Excluderea evidenței orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat, cu stabilirea condițiilor respective prin acord scris.	Codul muncii nr.154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează: 1. Titlul X se completează cu capitolul XV/1 cu următorul cuprins: „Capitolul XV/1 MUNCA PENTRU ANGAJATORI CLASIFICAȚI CA MICROÎNTEPRINDERI Articolul 322/1. Noțiuni generale (1) Reglementarea raporturilor de muncă dintre salariații și angajatorii clasificați ca microîntreprinderi conform art.4 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii trebuie să țină seama de particularitățile stabilite în prezentul capitol. (2) În cazul în care un angajator încetează să mai corespundă criteriilor de microîntreprindere prevăzute de art.4 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii la fie un mic întreprinzător, reglementarea relațiilor de muncă și a altor relații direct legate de acest angajator trebuie să se realizeze în conformitate cu legislația muncii și cu alte normative care conțin norme de dreptul muncii, fără a ține cont de particularitățile prevăzute în prezentul capitol Articolul 322/2. Încheierea, modificarea și încetarea contractului individual de muncă încheiat cu angajatorii clasificați ca microîntreprindere Contractul individual de muncă privind munca în cadrul microîntreprinderilor, inclusiv cel ce prevede munca la distanță, se încheie, se modifică și încetează în condițiile prevăzute de prezentul cod, inclusiv prin schimbul de documente electronice cu utilizarea oricărei semnături electronice prevăzute de Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic. Articolul 322/3. Particularitățile reglementării muncii angajatorilor clasificați ca microîntreprinderi (1) Angajatorul clasificat ca microîntreprindere are dreptul de a refuza, în totalitate sau parțial, adoptarea actelor normative la nivel de unitate care conțin reglementări în domeniul dreptului muncii (regulamentul intern al unității și alte acte). În acest caz, pentru a reglementa relațiile de muncă și alte relații direct legate de acestea, un angajator clasificat ca microîntreprindere trebuie să includă în contractele de
Excluderea precontractului individual de muncă	
Excluderea programării concediilor anuale	
Excluderea preavizării în scris a angajatului despre data începerii concediului anual si cererii angajatului	
Plata concediilor anuale să fie obligatorie din timp doar la cererea angajatorului dar în alte cazuri să fie achitată o dată cu plata salariilor.	
Excluderea elaborării, întocmirii și deținerii de Regulamente interne ale unității pentru microîntreprinderi	
Extinderea tipurilor de semnătura electronică în raporturile de muncă (permiterea și altor semnături decât cea calificată avansată)	

	muncă cu angajații clauze care reglementează aspecte care, în conformitate cu legislația muncii și alte acte normative care conțin norme de dreptul muncii, trebuie să fie incluse în regulamentul intern al unității sau alte acte obligatorii la nivel de unitate. (2) Angajatorii clasificați ca microîntreprindere prin derogare de la prevederile articolelor 48, 106, 116 din prezentul Cod sunt exceptați de următoarele obligații: a) de a întocmi, semna și remite persoanei care urmează a fi angajată proiectul de contract individual de muncă sau alte scrisori oficiale din partea angajatorului; b) să țină evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare. Angajatorul va ține evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat în condițiile stabilite cu salariații prin acord scris, în funcție de activitatea specifică desfășurată de către aceștia; c) programării concediilor de odihnă anuale pentru anul următor; d) prevenirii angajatului, în formă scrisă, despre data începerii concediului cu cel puțin 2 săptămâni înainte. Îndemnizația de concediu se plătește la cererea scrisă a angajatului odată cu plata salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu.”
<i>Propuneri simplificare a legislației ce țin de raportare financiară și administrare fiscală</i>	
De revizuit criteriile entităților micro care beneficiază de procedura de raportare simplificată și anume: criteriul a) total active și b) veniturile din vânzări care conform Directivei 2013/34/UE constituie a) 350 mii euro, (b) 700 mii euro.	Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 articolul 4 alin.(1): la litera a) cifra ” 5600000” se substituie cu cifra ”7000000” la litera b) cifra ”112000000” se substituie cu cifra ”14000000”
De exclus cazurile când 100 lei nu este restanță, astfel ca să nu fie considerată restanță în toate cazurile.	Codul Fiscal. La articolul 129, p.13) în definirea termenului de ”restanță” a doua propoziție va avea următorul cuprins: ”Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 100 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național.”
În condițiile inflației urmează de revizuit pragul de recunoaștere a mijloacelor fixe prin majorarea acestuia (se propune 15000 lei)	Codul Fiscal. La Articolul 26/1. Alin. (2) cifra ”6000” se substituie ”15000”
Se propune majorarea pragului de înregistrare a plătitorilor de TVA pentru simplifica impozitarea businessului mic. Această majorare va permite unei categorii mai mari de antreprenori să opteze pentru a nu se înregistra ca plătitor TVA – statut care implică mai multe sarcini administrative. Astfel, mai mulți antreprenori vor putea beneficia de reducerea costurilor aferente procedurilor administrative respective.	Codul Fiscal. La articolul 112 alin. (1) cifra ”1,2 milioane lei” se substituie cu cifra ”3 mln lei”
De adăugat posibilitatea anulării statutului de plătitor de TVA la solicitarea întreprinderii. Actualmente nu există niciun mod legal în care contribuabilul ar putea să ceară anularea înregistrării ca plătitor de TVA și este nevoie în absența livrărilor să prezinte declarații pe zero.	Codul Fiscal. Articolul 113 alin.(2) se completează cu litera e) cu următorul cuprins: ”e) subiectul a depus cerere prin care solicită anularea benevolă a înregistrării ca contribuabil al T.V.A.”

Se propune ca calculul impozitului pe bunuri mobiliare, suportate de agenți economici, să fie efectuat de o autoritate competentă dar nu de microîntreprinderi.	Cod fiscal. La articolul 281 la alin.(1/2): - după cuvântul "întreprinzător" se adaugă textul "cu excepția microîntreprinderilor" - Se completează cu textul: " Suma impozitului pe bunurile imobiliare ale microîntreprinderilor se calculează de către autoritatea competentă".
Taxe locale. De majorat termenele de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii taxelor locale de la trimestrial la anual.	Codul Fiscal. În Anexa de la TITLU VII Articolul 292 alin. (1) se completează cu textul: "Microîntreprinderile efectuează plata taxelor locale și prezintă a dările de seamă fiscale privind taxele locale anual, până la data de 25 a lunii imediat următoare anului gestionar".
Taxe pentru resurse naturale. De majorat termenele de prezentare a dărilor de seamă fiscale de la trimestrial la anual.	Codul Fiscal. La articolul 301 alin. (1) după cuvântul "gestiune" se completează cu textul: ", cu excepția microîntreprinderilor care prezintă darea de seamă și achită această taxă anual până la data de 25 a lunii imediat următoare anului gestionar".
<i>c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare</i>	
Urmare a examinării problemei, riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate nu au fost identificate. Respectiv, alte modalități de a elimina carențele în cadrul normativ în vigoare nu sunt realizabile, cel puțin pe perioada realizării și implementării reformelor în derulare cu privire la îmbunătățirea climatului de afaceri pentru IMM.	
4. ANALIZA IMPACTURILOR OPȚIUNILOR	
<i>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</i>	
Efecte pozitive a stării actuale nu sunt identificate. Așa cum a fost examinat la definirea problemei, complexul de probleme și lacune în procesul de reglementare creează pentru mediul de afaceri cheltuieli nejustificate în valoarea de zeci și sute de milioane de lei anual. Totuși costurile din ziua de azi, care se datorează cadrului normativ și instituțional probabil vor scădea în timp, odată cu implementarea reformelor ce țin de îmbunătățirea mediului de afaceri, flexibilizarea raporturilor de muncă, digitalizarea serviciilor publice, etc. În această scădere poate apărea doar în raport cu efectele acestor reforme, care vor apărea mai mult în termen lung, decât în termen mediu sau scurt. De aceea între timp, se impun soluții viabile și practice care ar putea acoperi eficient lacunele existente. Drept efecte negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor menționăm – îngreunarea activității mediului de afaceri în ceea ce ține de suportarea costurilor administrative nejustificate în cadrul implementării unor obligații informaționale impuse prin reglementări. Și ca rezultat scăderea competitivității produselor, scăderea veniturilor și în final încetarea activității.	
<i>b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</i>	
Costuri.	

Nu au fost identificate careva costuri pentru mediul de afaceri. Totodată, atestăm cheltuieli de timp și efort conform atribuțiilor și funcțiilor prevăzute de lege a funcționarilor și factorilor de decizie din cadrul Guvernului și Parlamentului pentru promovarea și aprobarea proiectului de lege, precum și pentru elaborarea și promovarea reglementărilor de implementare a proiectului dat de lege.

Beneficii.

Opțiunea recomandată va avea un impact benefic asupra microîntreprinderilor care cum s-a menționat *supra* este supusă unui tratament disproporționat în raport cu alte întreprinderi medii și mari creând o povară și costuri administrative nejustificate.

Beneficiile intervenției constă în economiile anuale ale microîntreprinderilor generate îndeplinirea unor proceduri propuse spre excludere. Prin urmare inițiativa presupune excluderea din Codul Muncii a următoarelor obligații informaționale: evidenței orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat, cu stabilirea condițiilor respective prin acord scris; precontractului individual de muncă; programării concediilor anuale; preavizării în scris a angajatului despre data începerii concediului anual și cererii angajatului; întocmirii și deținerii de Regulamente interne ale unității. La fel se vor elimina/simplifica obligația de raportare statistică și financiară. Costurile administrative pentru microîntreprinderi pentru aceste proceduri/formalități constituie circa 134 milioane lei anual¹¹.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu au fost analizate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Nu au fost detectate careva riscuri.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul. Soluția recomandată nu presupune costuri pentru mediul de afaceri. Implementarea soluției recomandate presupune din contra, scutirea agenților economici micro de o serie de obligații care presupune costuri administrative ce apar în raport cu autoritățile publice și procesele birocratice în practică.

Concluzie

¹¹ Aceste estimări au fost realizate în conformitate cu Modelul Costului Standard (MCS) și Hotărârea Guvernului nr.307/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard. Analiza mai detaliată a acestor calcule este expusă în Anexa la prezenta Analiză de Impact.

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Urmare analizei efectuate ce țin de impactul proceduri administrative asupra microîntreprinderilor, denotă că acestea nu prevăd o abordare specială, privilegiată pentru microîntreprinderi, nu include norme preferențiale pentru această categorie. În aceste condiții, microîntreprinderile sunt supuși aceluiași sarcini administrative cum și companiile mijlocii și mari.

Dimensiunea mică a acestor companii le face foarte sensibile și afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane și altele care desăvârșă preponderent activități de natură administrativă. Angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de hârtii pe care trebuie să le completeze pentru angajații sau de rapoarte ce trebuie prezentate instituțiilor de stat. În raport cu dimensiunea companiilor micro, costurile unor proceduri și cerințe sunt excesive și uneori inadecvate.

Astfel, pentru a facilita dezvoltarea sectorului micro, se impune reducerea sarcinilor administrative, percepute de întreprinderile micro drept birocrație excesivă. Problema poverii administrative nejustificate a fost probată și prin interviuri cu angajații companiilor, responsabili pentru formalități legate de aplicarea legislației fiscale și codului muncii. În concluzie cea mai bună opțiune care va face economii anuale de cel puțin 134 milioane lei este introducerea unui principiu de tratament favorabil pentru microîntreprinderi, îmbunătățirea accesului la informație, susținerea digitalizării serviciilor precum și propunerile de ajustare a legislației în următoarele domenii: business de familie; rapoarte statistice, legislația muncii, administrare fiscală, suport în contextul accesării serviciilor electronice. Îmbunătățirea reglementărilor propuse va reduce povară administrativă asupra microîntreprinderilor care vor putea beneficia de legislația simplificată și favorabilă dezvoltării dinamice a sectorului IMM în general.

5. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Primul pas în simplificarea procedurilor administrative este operare de modificări la nivel de acte legislative. După aprobarea acestora, instituțiile statului va trebui să inițieze revizuirea hotărârilor de guvern, actelor interne relevante prin prisma principiului tratamentului favorabil și principiului conform căruia orice proiect de act normativ va trebui să suspus unei evaluări preliminare a impactului asupra mediului de afaceri, evidențiind necesitatea și proporționalitatea a aplicării acestuia tuturor întreprinderilor sau cu necesitatea de oferi microîntreprinderilor un regim facilitat.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Totodată poate fi monitorizată percepția mediului de afaceri în baza sondajului efectuat care se reflectă anual de Banca Mondială în raportul Costul Reglementării de Stat a Activității de Întreprinzător.

Indicatorii de performanță au legătură cu Obiectivele identificate

- numărul de microîntreprinderi noi înregistrare și active;

• numărul de microîntreprinderi pe genuri de activitate • numărul de personal din cadrul microîntreprinderilor • numărul de rapoarte eliminate; • numărul de rapoarte și dări de seamă simplificate (informație mai redusă, termen de prezentare) • numărul de obligații informaționale eliminate ..... ș.a.	
<i>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</i> Primele efecte vizibile vor fi resimțite imediat de la intrarea în vigoare a proiectului de lege. Posibilitatea colectării însă a indicatorilor de performanță pertinenti va apărea încă peste jumătate de an, un an. În paralel este important de organizat sondaje cu compania pentru a putea stabili schimbarea percepției.	
6. CONSULTAREA	
<i>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</i> I-ul grup de interese este constituit din autoritățile publice –Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Consiliul Concurenței. Al II-lea grup este agenții economici, care trebuie separați în întreprinzătorii mici și micro de întreprinzătorii mijlocii și mari (care în majoritatea cazurilor sunt reprezentați de asociațiile în care sunt aceștia membri). Al III-lea grup este reprezentat de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și asociațiile acestora. Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiect va fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor și vor fi expuse argumentele pentru neacceptarea sau acceptarea parțială a propunerilor.	
<i>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</i> În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor micro au fost organizate interviuri cu angajații companiilor, responsabili pentru formalități legate de aplicarea legislației fiscale și codului muncii. Totodată, în octombrie 2020 a fost organizat un sondaj online, la care au răspuns circa 90 de reprezentanți ai companiilor. Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației fiscale și muncii care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. Astfel, identificarea procedurilor ce constituie o povară administrativă pentru microîntreprinderi și elaborarea de propuneri a fost realizată prin: - interviuri cu angajații companiilor - sondajul în rândul companiilor - discuții cu reprezentanții unor autorități publice - revizuirea datelor și rapoartelor relevante disponibile - revizuirea cadrului normativ național - analiza practicilor internaționale și legislației unor țări Europene.	

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Analiza Impactului de Reglementare și proiectul de lege vor fi plasate pe pagina web a Ministerului Muncii și Protecției Sociale la compartimentul „Transparență”, subcompartimentul „Transparență decizională”, rubrica „Anunțuri privind consultările publice”, pentru a fi accesibil publicului larg, pentru consultare publică, prezentarea de propuneri și obiecții.

Ulterior proiectul se va transmite pentru examinare în ședința Secretarilor Generali de Stat în vederea înregistrării oficiale a proiectului la Cancelaria de Stat, iar ulterior ședinței transmiterii spre avizare și consultare publică oficială.

Proiectul și AI urmează a fi lansat în consultări publice, publicate pe portalul particip.gov.md.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Avînd în vedere că această intervenție a apărut ca urmare a sondajului cu antreprenorii constatăm că **Mediul de afaceri** susține această inițiativă care vine să micșoreze povara administrativă asupra acestora.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiect va fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor și vor fi expuse argumentele pentru neacceptarea sau acceptarea parțială a propunerilor

Anexa

ANALIZA COSTURILOR ADMINISTRATIVE PENTRU MICROÎNTREPRINDERI

Prezentul document conține exemple de analiza a costurilor administrative, realizat în conformitate cu Modelul Costului Standard (MCS), și Hotărârea Guvernului nr.307/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard.

Scopul analizei este evaluarea costurilor microintreprinderilor pentru îndeplinirea unor proceduri propuse spre excludere.

Rezultatele acestui exercițiu reflectă **economii anuale ale microintreprinderilor generate ca urmare a excluderii unor proceduri /formalități și anume.**

- Raportare (rapoarte statistice și situații financiare)
  - Proceduri ce țin de respectarea unor prevederi din Codul muncii
- Datele au fost colectate în procesul interviurilor cu antreprenorii.

Pentru fiecare procedura s-au analizat două scenarii, 1- procedura simplă și 2 – procedura complexă, avînd în vedere că răspunsurile antreprenorilor au variat considerabil în dependența da pregătirea profesională, experiența, regimul de lucru, viteza de procesare a sistemelor informaționale etc.

Formula generală a MCS pentru estimarea costurilor administrative anuale: **Costuri administrative = preț x cantitate = (timp x tarif) x (numărul de agenți economici x frecvență).**

Calcululele au fost realizate pentru 35811 microîntreprinderi ținînd cont de datele BNS și anume:

- numărul total de microîntreprinderii în 2020 – 49600,
- ponderea întreprinderilor active constituie 72,2%- 35811
- 8,7% - 3115 sunt companii noi care aplică pentru prima dată procedura respectivă.

Frecvența procedurilor sa calculate reieșind din următoarele

- numărul mediu de angajați la o companie - 6 persoane (conform BNS).
- rapoarte se prezintă trimestrial.

Pentru procedurile respective au fost luate în considerare activitățile de bază, pe care companiile trebuie să le efectueze pentru a se conforma și anume:

- familiarizarea cu cerințele legislației
- colectarea datelor necesare
- completarea documentelor necesare
- transmiterea raportului (după caz)

Tariful pe o unitate de timp constituie costul salarial pe o unitate de timp al angajatului care realizează activitate administrativă. În calculul salariului brut al angajatului agentului economic a fost luată suma de 8135,7 lei, ceea ce constituie câștigul salarial mediu lunar brut din economia națională în sectorul real în 2020. În rezultat, tariful constituie 71,6 lei/oră.

1. Procedura de raportare (rapoarte statistice și situații financiare)

Procedura simplă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	Preț total , lei	Numărul de agenți economici	Frecvența	Cantitate, număr pe an	Costuri administrative totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială Legea Nr. 287 din 15-12-2017 contabilității și raportării financiare	Raport privind activitate	prezintă repetat raportul	4,25	71,6	304,3	0,0	304,3	35811	4,0	143244	43 589,1
		prezintă pentru prima dată	6,25	71,6	447,5	0,0	447,5	3115	1,0	3115	1 394,0
		TOTAL									44983,1

Procedura complexă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	Preț total, lei	Numărul de agenți economici	Frecvența	Cantitate, număr pe an	Costuri administrative totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială Legea Nr. 287 din 15-12-2017 contabilității și raportării financiare	Raport privind activitate	prezintă repetat raportul	20,50	71,6	1467,8	0,0	1467,8	35811	4,0	143244	210 253,5
		prezintă pentru prima dată	30,50	71,6	2183,8	0,0	2183,8	3115	1,0	3115	6 802,5
		TOTAL									217 056,1

Activitatea	Complexitatea, ore	
	Simplu	Complex
familiarizarea cu cerințele legislației	2	10
colectarea datelor necesare pentru raportare	4	12

completarea formularului raportului	0,17	8
transmiterea raportului online	0,08	0,5

2 Evidenței orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat.

Codul Muncii Articolul 106. Evidența timpului de muncă

Angajatorul este obligat să țină, în modul stabilit, evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare.

Activitatea	Complexitatea, ore	
	Simplu	Complex
familiarizarea cu cerințele legislației	1	4
colectarea datelor necesare pentru raportare	0,5	2
completarea formularului	0,5	2

Procedura simplă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total , lei	Număru l de agenți econom ici	Frecven ța	Cantitat e, număr pe an	Costuri administrati ve totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Codul Muncii Articolul 106.	Perfectarea tabelului de evidența a timpului de muncă art 106 codul muncii	prezintă repetat	1,00	71,6	71,6	0,0	71,6	35811	12,0	429732	30 768,8
		prezintă pentru prima dată	2,00	71,6	143,2	0,0	143,2	3115	1,0	3115	446,1
		TOTAL actual									31214,9

Procedura complexă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total , lei	Număru l de agenți econom ici	Frecven ța	Cantitat e, număr pe an	Costuri administrati ve totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Codul Muncii Articolul 106.	Perfectarea tabelului de evidența a timpului de muncă art 106 codul muncii	prezintă repetat	4,00	71,6	286,4	0,0	286,4	35811	12,0	429732	123 075,2
		prezintă pentru	8,00	71,6	572,8	0,0	572,8	3115	1,0	3115	1 784,3

		prima dată							
		TOTAL actual							124859,5

Procedura 3

Codul muncii **Articolul 48.** Informarea privind condițiile de activitate

(1) Anterior angajării sau transferării într-o nouă funcție, angajatorul are obligația de a informa persoana care urmează a fi angajată sau transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă, oferindu-i informația prevăzută la art. 49 alin. (1), precum și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat în cazul încetării activității. Informația în cauză va face obiectul unui proiect de contract individual de muncă sau al unei scrisori oficiale, semnate de angajator cu semnătură electronică sau cu semnătură olografă.

Activitatea	Complexitatea, ore	
	Simplu	Complex
familiarizarea cu cerințele legislației	2	5
colectarea datelor necesare pentru raportare	0,5	1
completarea formularului	0,5	1

Procedura simplă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	Preț total , lei	Numărul de agenți economici	Frecvența	Cantitate, număr pe an	Costuri administrative totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Codul Muncii Articolul 48.	Informarea privind condițiile de activitate	prezintă repetat	1,00	71,6	71,6	0,0	71,6	35811	1,0	35811	2 564,1
		prezintă pentru prima dată	3,00	71,6	214,8	0,0	214,8	3115	1,0	3115	669,1
		TOTAL actual									3233,2

Procedura complexă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	Preț total , lei	Numărul de agenți economici	Frecvența	Cantitate, număr pe an	Costuri administrative totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100

Codul Muncii Articolul 48.	Informarea privind condițiile de activitate	prezintă repetat	2,0 0	71,6	143, 2	0,0	143, 2	35811	1,0	35811	5 128,1
		prezintă pentru prima dată	7,0 0	71,6	501, 2	0,0	501, 2	3115	1,0	3115	1 561,2
		TOTAL actual									6689,4

Procedura 4 Programarea concediilor

Codul muncii art 116 (1) Programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul următor se face de angajator, de comun acord cu reprezentanții salariaților, cu cel puțin 2 săptămâni înainte de sfârșitul fiecărui an calendaristic.

Activitatea	Complexitatea, ore	
	Simplu	Complex
familiarizarea cu cerințele legislației	2	5
colectarea datelor necesare pentru raportare	2	10
completarea formularului	1	2

Procedura simplă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți economici	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total , lei	Număru l de agenți econom ici	Frecven ța	Cantitat e, număr pe an	Costuri administrati ve totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+8	10	11	12=10*11	13=9*12/100
Codul Muncii Articolul 116.	Programarea concediilor	prezintă repetat	3,0 0	71,6	214, 8	0,0	214, 8	35811	1,0	35811	7 692,2
		prezintă pentru prima dată	5,0 0	71,6	358, 0	0,0	358, 0	3115	1,0	3115	1 115,2
		TOTAL actual									8807,4

Procedura complexă

Acte normative	Descrierea obligației informaționale	Grupuri țintă de agenți	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total, lei	Număru l de agenți	Frecven ța	Cantitate, număr pe an	Costuri administrative totale

		econom ici						econom ici			anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5*6	8	9=7+ 8	10	11	12=10* 11	13=9*12/10 00
Codul Muncii Articol ul 116.	Programar ea concediilor	prezintă repetat	12,0 0	71,6	859, 2	0,0	859, 2	35811	1,0	35811	30 768,8
		prezintă pentru prima dată	17,0 0	71,6	1217 ,2	0,0	1217 ,2	3115	1,0	3115	3 791,6
		TOTAL actual									34560,4

Procedura 5

Preavizare concediu

Codul muncii art 116 (5) Programarea concediilor de odihnă anuale este obligatorie atât pentru angajator, cât și pentru salariat. Salariatul trebuie să fie prevenit, în formă scrisă, despre data începerii concediului cu cel puțin 2 săptămâni înainte.

Activitatea	Complexitatea, ore	
	Simplu	Complex
familiarizarea cu cerințele legislației	0,5	1
colectarea datelor necesare pentru raportare	0,5	1
completarea formularului	0,5	1

Procedura simplă

Acte normati ve	Descrierea obligației informațio nale	Grupuri tintă de agenți econom ici	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total , lei	Număru l de agenți econom ici	Frecven ța	Cantitat e, număr pe an	Costuri administrati ve totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5* 6	8	9=7+ 8	10	11	12=10*1 1	13=9*12/100 0
Codul Muncii Articol ul 116.	Preavizare a concediu	prezintă repetat	1,0 0	71,6	71,6	0,0	71,6	35811	6,0	214866	15 384,4
		prezintă pentru prima dată	1,5 0	71,6	107, 4	0,0	107, 4	3115	1,0	3115	334,6
		TOTAL actual									15719,0

Procedura complexă

Acte normati ve	Descrierea obligației informațio nale	Grupuri tintă de agenți econom ici	Tim p, ore	Tarif , lei/or ă	Preț, lei	Achiziț ii, lei	Preț total , lei	Număru l de agenți econom ici	Frecven ța	Cantitat e, număr pe an	Costuri administrati ve totale anuale, mii lei
1	3	4	5	6	7=5* 6	8	9=7+ 8	10	11	12=10*1 1	13=9*12/100 0
Codul Muncii Articol ul 116. .	Preavizare a concediu	prezintă repetat	2,0 0	71,6	143, 2	0,0	143, 2	35811	6,0	214866	30 768,8
		prezintă pentru prima dată	3,0 0	71,6	214, 8	0,0	214, 8	3115	1,0	3115	669,1
		TOTAL actual									31437,9